

Tuba uterina

Tuba uterina (vejcovod, salpinx, tuba Fallopii) je dutá párová trubice dlouhá 8–15 cm. Je zavzata do **ligamentum latum uteri** (plica lata uteri). Samotný závěs vejcovodu se nazývá **mesosalpinx** a tvoří horní část **ligamentum latum uteri**. Laterální konec vejcovodu je otevřen do peritoneální dutiny (**ostium abdominale tubae uterinae**), mediální konec do děložní dutiny.

Části vejcovodu

Vejcovod má tyto části: **infundibulum**, **ampulla**, **isthmus** a **pars uterina**.

Infundibulum je nálevkovitá část přivrácená k ovariu. Z jeho okraje vybíhá asi 10 různých dlouhých výběžků – **fimbrií**, z nichž nejdelší se nazývá **fimbria ovarica** a je fixována k povrchu ovaria.

Ampulla je vřetenovitě rozšířená a zaujímá 1/2–2/3 délky vejcovodu. Na ni dále mediálně navazuje úzký a rovný **isthmus** (asi 1/3 délky vejcovodu) a po něm asi 1 cm dlouhá **pars uterina**, která proráží stěnu rohu děložního a otevírá se do děložní dutiny jako **ostium uterinum tubae uterinae**.

Dutina vejcovodu je nejprostornější v oblasti ampuly (až 1 cm v průměru) a nejužší v pars uterina (méně než 1 mm; 0,1–0,5 mm).

Poloha a syntopie vejcovodu

Od ústí do dělohy stojí isthmus tubae transversálně a směřuje napříč ke stěně malé pánve. Laterální úsek tuby zahýbá dorsokraniálně; infundibulum tubae s fimbriemi se *in situ* sklápí dorsokaudálně k ovariu a fimbriae dosahují na horní mediální stranu ovaria. Vejcovody jsou v kontaktu s kličkami tenkého střeva. Pravý vejcovod leží blízko appendixu, levý je v kontaktu s colon sigmoideum.

Stavba vejcovodu

Stěnu vejcovodu tvoří tři vrstvy – sliznice, hladká svalovina a peritoneum.

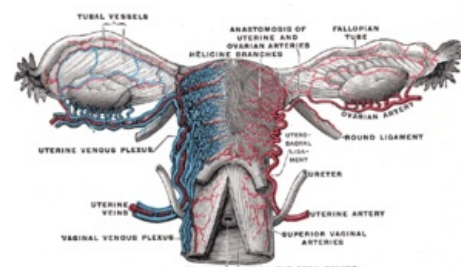
- **Tunica mucosa** – složena v řasy – nejvyšší a nejpočetnější jsou v ampule, kde tvoří členitý labyrint složený také ze sekundárních a terciárních řas. Je kryta **jednovrstevným cylindrickým epitelem** s řasinkovými a sekrečními buňkami, obsahuje také nediferencované buňky, z nichž se epitel obnovuje. *Lamina propria* je tvořena řídkým kolagenním vazivem. Řasy a řasinkové buňky směrem z periferie k děloze ubývají, naopak sekreční buňky tímtež směrem přibývají.
- **Tunica muscularis** – směrem z periferie k děloze je silnější, ale nejsilnější je v isthmu, skládá se ze **zvnějškové vrstvy longitudinální** a **vnitřní vrstvy cirkulární**.
- **Tunica serosa** –> je to intraperitoneální orgán

Funkce vejcovodu

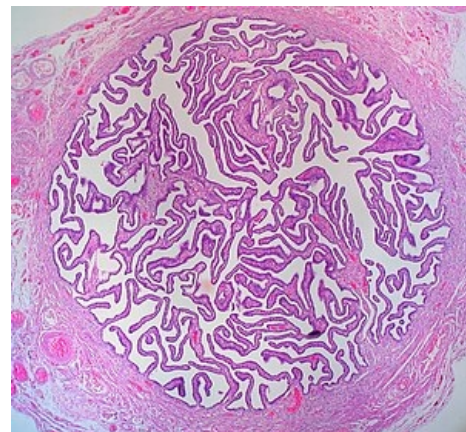
Těsně před ovulací se infundibulum aktivními kontrakcemi hladké svaloviny posunuje po povrchu ovaria do míst, kde se nachází zralý folikul. Po ovulaci je tak uvolněné vajíčko nasáto do dutiny vejcovodu. K oplození dochází zpravidla v ampulle a oplozené vajíčko je během následujících 4–5 dnů dopraveno pohybem řasinek a peristaltikou tuby do děložní dutiny. Neoplozené vajíčko podléhá autolýze. Svalovina tuby působí také opačný – antiperistaltický pohyb, který napomáhá spermii proniknout k vajíčku.

Cévní zásobení a inervace

- Tepny: anastomóza **r. tubarius a. uterinae** a **r. tubarius a. ovaricae**.
- Žíly: **v. ovarica, plexus venosus uterovaginalis**.
- Lymfa: **nodi lymphatici lumbales**.
- Nervy: **plexus ovaricus, plexus uterovaginalis**, převážně autonomní.

Uterus, tuba uterina, ovarium a jejich cévy

Histologický preparát vejcovodu

Odkazy

Použitá literatura

- GRIM, Miloš a Rastislav DRUGA. *Základy anatomie. Sv. 3, Trávicí, dýchací, močopohlavní a endokrinní systém.* 1. vydání. Praha : Karolinum : Galén, c2005. ISBN 80-7262-302-8.
- ČIHÁK, Radomír a Miloš GRIM. *Anatomie.* 2. upr. a dopl vydání. Praha : Grada, 2002. 488 s. sv. 2. ISBN 80-247-0143-X.